

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA
Izpitsna pola 2

- A) Naloge izbirnega tipa
B) Strukturirani eseji

Sobota, 28. avgust 2021 / 120 minut (20 + 100)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko in šilček.

Konceptna lista sta na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.

Kandidat dobi list za odgovore.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Rešitev nalog v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.

Prilepite kodo oziroma vpisite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na list za odgovore).

Izpitsna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 120 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 100 minut.

Izpitsna pola vsebuje 14 nalog izbirnega tipa v delu A in 4 esejske naloge, od katerih izberite in rešite 2, v delu B. V delu A je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v delu B pa vsaka esejska naloga 15 točk. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 44, od tega 14 v delu A in 30 v delu B.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi v delu B naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

V delu A naloge rešite tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo en pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

V delu B nalogi pišite v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutka esejev, ki ju lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevata.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 20 strani, od tega 3 prazne.

M 2 1 2 5 4 1 2 2 0 2

3/20

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

5/20

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

A) NALOGE IZBIRNEGA TIPA

1. Praktična cilja psihologije sta
A opisovanje in napovedovanje.
B razlaganje in napovedovanje.
C opisovanje in razlaganje.
D napovedovanje in spreminjanje.

2. Pomembna razlika med behaviorizmom in humanistično psihologijo je, da
A behaviorizem proučuje vedenje z eksperimentom, humanistična psihologija pa s kliničnim opazovanjem.
B behaviorizem poudarja vplive okolja na razvoj posameznika, humanistična psihologija pa zavestno voljo.
C behaviorizem proučuje dražljaje in odzive nanje, humanistična psihologija pa dinamiko duševnosti.
D behaviorizem pretirano poudarja pomen učenja, humanistična psihologija pa genetske vplive.

3. Katera izmed spodnjih trditev je ustrezna?
A Normalna krivulja je lahko asimetrična v levo ali v desno.
B Modus pokaže najpogostejšo vrednost in nobene druge.
C Mediano izračunamo iz vseh vrednosti podatkov v ranžirni vrsti.
D Pri izračunu aritmetične sredine niso upoštevane skrajne vrednosti.

4. O kateri funkciji čustev govorimo, če npr. zaradi strahu postanemo bolj previdni in se skušamo izogniti nevarnosti?
A O motivacijski funkciji čustev.
B O aktivacijski funkciji čustev.
C O komunikacijski funkciji čustev.
D O izolacijski funkciji čustev.

5. Mlad moški je eno leto hodil z dekletom, nato sta se na njeno željo razšla. Moški po razhodu žaluje za izgubljeno ljubeznijo in trdi, da ga nobeno dekle ne zanima več. Kateri način nekonstruktivnega spoprijemanja z duševno obremenitvijo je prepoznanen iz vedenja oz. govorjenja mladega moškega?
A Odložitev zadovoljitve potrebe.
B Utisanje neprijetnih čustev.
C Prehitra vdaja.
D Sublimacija.

6. Kombinacijo načinov učenja (učnih strategij), ki jih učenec uporablja v večini učnih situacij, imenujemo:
 - A učenčeve navade učenja.
 - B kompetenca učenja učenja.
 - C učni stil učenca.
 - D organiziranje učenja.
7. Katero vrsto mišljenja uporabljamo, kadar npr. seštevamo števila in si pri tem pomagamo s prsti na rokah?
 - A Konkretno mišljenje.
 - B Abstraktno mišljenje.
 - C Deduktivno mišljenje.
 - D Divergentno mišljenje.
8. Katere od naštetih lastnosti so najbolj pod vplivom dednosti?
 - A Ekstravertnost, vrednostna orientacija, čustvena stabilnost.
 - B Nevroticizem, agresivnost, glasbena sposobnost.
 - C Telesne značilnosti, inteligenčnost, ekstravertnost.
 - D Telesno-kinestetične sposobnosti, agresivnost, inteligenčnost.
9. Ena izmed kritik vedenjskih teorij osebnosti se nanaša na
 - A pretirano poenostavljanje razumevanja osebnosti.
 - B pretirano subjektivnost teorij.
 - C pretirano poudarjanje pomembnosti otroštva.
 - D pretirano uporabo vprašalnikov osebnosti.
10. Mama in Gorazd imata dogovor, da se pred kosilom ne je sladkarij. Gorazd pa kljub temu pred kosilom vzame sladico in jo poje. Kako se bo odzvala mama, če ga vzgaja po principih avtoritativne vzgoje?
 - A Ignorirala bo njegovo dejanje.
 - B Ker je ni ubogal, ne bo smel jesti kosila.
 - C Po kosilu ne bo dobil sladice, ko jo bodo dobili drugi.
 - D Rekla mu bo, da to ni lepo, in mu po kosilu dala sladico.
11. Tine, ki ni bil sprejet na zelo želeno delovno mesto, je to drugim razlagal takole: »Saj tako ali tako ne bi želel biti zaposlen v oddelku, kjer je na vodilnem položaju ženska, ki je povrhu še temnopolta.« Za kateri vrsti predsodka gre v tem primeru in kateri obrambni mehanizem je povezan z navedenima predsodkoma?
 - A Etnični in spolni predsodek; zanikanje.
 - B Etnični in spolni predsodek; racionalizacija.
 - C Rasni in spolni predsodek; racionalizacija.
 - D Rasni in spolni predsodek; zanikanje.

12. Kaj od naštetege **ne** predstavlja ovire na poti k učinkoviti komunikaciji?
- A Preverjanje in iskanje povratnih informacij.
 - B Temperatura v prostoru, kjer komunikacija poteka.
 - C Pogovor z odraslim v slengu svojih priateljev.
 - D Prepričanja o tem, kakšni so ljudje, npr. temnopolti.
13. Označite odgovor, v katerem so naštetí samo občutki.
- A Vid, vonj, sluh.
 - B Jeza, veselje, tesnoba.
 - C Kemični, svetlobni, mehanski.
 - D Oko, uho, koža.
14. Otrok na vprašanje, zakaj dežuje, odgovori: »Zato, da rožice niso žejne.« Kateri stopnji mišljenja po Piagetu ustreza otrokov odgovor?
- A Senzomotorični stopnji.
 - B Stopnji konkretnih operacij.
 - C Egocentrični stopnji.
 - D Predoperativni stopnji.

B) STRUKTURIRANI ESEJI

1. Psihologija proučuje duševne procese, osebnost in vedenje ter pri tem uporablja znanstveno metodo. Poimenujte tri duševne procese ter opredelite osebnost in vedenje. Predstavljajte si, da načrtno opazujete predšolske otroke v vrtcu. Opišite raziskovalni problem tako, da bo iz njega razvidno, da boste proučevali en duševni proces, določeno osebnostno lastnost in določeno vedenje otrok. Za vsak proučevani element (duševni proces, osebnostno lastnost in vedenje) izberite eno izmed dveh temeljnih metod opazovanja ter pojasnite svoje izbire. Utemeljite, zakaj v psihologiji uporabljamo različne raziskovalne metode glede na problem/cilj proučevanja (štiri utemeljitve).

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 1 2 5 4 1 2 2 1 1

11/20

2. Abraham Maslow je avtor teorije o hierarhiji potreb in motivov. Poimenujte smer v psihologiji, ki ji je pripadal Maslow, in opišite štiri značilnosti, ki jih v svojih teorijah poudarjajo predstavniki te psihološke smeri. V povezavi s teorijo Maslowa razložite pomen latinskega pregovora »Najprej je treba živeti, nato šele filozofirati« in s tremi različnimi primeri iz življenja ponazorite pomen tega pregovora. Presodite, v katerih primerih vrstni red potreb v hierarhiji po Maslowu ne velja, in utemeljite, zakaj (tri presoje z utemeljitvami).

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 1 2 5 4 1 2 2 1 3

13/20

3. Osebnost sestavlja štiri področja. Poimenujte področja strukture osebnosti in opišite vsako izmed njih. S primerom ponazorite osebo (oz. njeno vedenje) na družabni prireditvi tako, da bo vsako področje strukture osebnosti te osebe predstavljeno s po dvema značilnostma (pri tem tudi zapišite, za katero področje osebnosti gre). Presodite, kateri temeljni dejavnik razvoja ima večjo vlogo (vpliv) pri oblikovanju posameznih področij strukture osebnosti. Utemeljite svoje presoje.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 1 2 5 4 1 2 2 1 5

15/20

4. Mladostništvo in odraslost sta dve izmed temeljnih razvojnih obdobij v življenu posameznika. Opišite tri značilnosti obdobja mladostništva in dve značilnosti obdobja odraslosti na socialnem (ali čustvenem) področju. Razvojne značilnosti na socialnem (ali čustvenem) področju ponazorite na primeru Bojana, ko je bil srednješolec, študent (zgodnja odraslost) in sedaj, ko je v obdobju srednje odraslosti. Iz ponazoritev naj bo razvidno, kako se je Bojanov socialni (ali čustveni) razvoj razlikoval v posameznih obdobjih. Pojasnite posledice psihosocialne krize v mladostništvu in zgodnji ali srednji odraslosti (po Eriksonu) v medosebnih odnosih posameznika (dve pojasnitvi za psihosocialno krizo v vsakem obdobju).

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 1 2 5 4 1 2 2 1

17/20

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.